

MATTI REMES

REGATTA

TAMMI

MATTI
REMES

REGATTA

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI • HELSINKI

MATTI REMEKSEN RUBEN WAARA -SARJA:

Tappaja, 2013

Pako, 2011

Sukellus, 2009

Vain muutaman neliön tähden, 2007

Islantilainen syleily, 2006

Tappava tuliainen, 2005

Verenpunainen spiraali, 2004

Tappotanssi, 2003

© REMES PRODUCTION OY JA KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI 2016

ISBN 978-951-31-9036-1

PAINETTU EU:SSA

I

SE MIKÄ OLISI SAANUT JÄÄDÄ TEKEMÄTTÄ

Aurinko oli paistanut hellelukemissa jo reilun viikon. He olivat olleet päiväpurjehduksella Hangon läntisellä selällä aamusta alkaen, mutta he eivät olleet matkalla minnekään, kunhan seilasivat edestakaisin. Parin tunnin ruokatauko oli pidetty keskipäivän aikaan kalliosaaren suojassa, oli uitu ja käyty pusikossa tarpeilla, mutta hyvin pian oli taas jatkettu purjehtimista. Kolmelle miehelle ruokatauko oli tarkoittanut oluen juontia, jota oli siivitetty parilla snapsilla. Tunnelma oli ollut katossa jo varhain aamulla, mutta nyt nuoremmissa miehissä oli alkanut näkyä kypsymisen elkeitä. Pulppuava nousuhumala oli vaihtunut väsymykseen. Vanhin miehistä oli edelleen innostunut ja tohkeissaan purjehduksesta, joka oli hänelle uutta ja mielenkiintoista.

Nyt he olivat seisseet jo pitkälti toista tuntia täysin tyyneissä. Aamun navakka tuuli oli hiipunut ja muuttunut lähes täydelliseksi tyyneksi. Mitään ei tapahtunut. Kaksi miestä oli vanhimman kehotuksesta siirtynyt alas kajuut-taan pelaamaan korttia. Aviopari oli kannella ja yritti vältellä toistensa katseita. He olivat unohtaneet apumootto-rin bensan, joten he eivät voineet muuta kuin odottaa edes pientä tuulen virettä.

Aamupäivän kohokohta oli lounaasta noussut pilvi ja sen alla horisontissa näkyneet sadekuuro. Ajankulukseen he las- kivat lintuja: kymmeniä haahkoja ja lokkeja, lukematon määrä merimetsoja ja yksi haukka. Useimpia lintuja he ei- vät edes tunnistanee.

Ketä kiinnostaa.

Matkan tarkoitus oli harjoitella purjehtimista ja testata heille vierasta lainavenettä. Purjeita oli laskettu välillä ihan vain hovin vuoksi, koska vanhin miehistä halusi oppia. Ainakin pitäisi tietää mistä köydestä oli milloinkin vedet- tävä. Pitäisi osata navigoidakin.

Nuoremmat miehet olivat kokeneita purjehtijoita, mutta nyt he nukkuivat kajuutassa kyllästytyään kortinpeluuseen. Kun merellä ei juuri nyt tapahtunut yhtään mitään, oli van- hin miehistä halunnut ohjata venettä yksin. Hän huutaisi kyllä muita apuun heti jos jotain tapahtuisi.

Nainen ajatteli, että polttoaineen puute oli hyvä esi- merkki siitä, etteivät kaikki purjehduksen yksityiskohdat olleet vielä läheskään hallussa. Mies halusi purjehtia Väli- merelle, kun näkisi vaan.

Vaimo oli mukana vastentahtoisesti, mutta hän ymmärsi, että miehet piti saada kisa- ja matkakuntoon ja olihan vene aivan liian suuri ja hankala kenenkään yksin purjehditta- vaksi, joten oli hyvä, että mukaan oli palkattu asiantuntija opettamaan.

Sitä paitsi tämä yhteinen purjehdusretki oli myös al- keellinen tapa yrittää hoitaa parisuhdetta. Piti välittää toi- sesta, olla yhteisiä juttuja. Piti olla empaattinen ja osallis- tua. Heidän avioliitossaan eivät olleet kunnossa sen enem- pää yksityiskohdat kuin isommatkaan linjat.

Välittäminen, avainsana ei mihinkään.

Nainen katseli ruorissa hikoilevaa miestänsä ja mietti

kuinka ja missä vaiheessa oli menettänyt kaiken uskonsa heidän yhteiseen tulevaisuuteensa. Rakkaudesta ei voinut enää puhua, sitä ei ollut, oliko koskaan ollutkaan. Oli ollut nopea ihastuminen, helpotus yksinäisyyteen, naurua ja hyvää seksiä, tietysti. Sitäkin. Mutta koko suhde oli iso virhe, emämunaus. Ei heidän välillään ollut juurikaan vihaa, mutta sitäkin enemmän oli välinpitämättömyyttä, torjuntaa ja jopa inhoa – molemmin puolin.

Mies komensi jatkuvasti naista tekemään sitä ja tätä. Rei-vaamaan purjeita, virittämään vajereita ja olemaan jotenkin hyödyksi. Tämä kaikki oli naiselle niin vaikeaa. Miehen mielestä nainen teki kaiken aina väärin. Mies kiroili ja manasi vaimonsa saamattomuutta. *Ethän sinä ole ikinä ollut edes töissä, joten yritä nyt edes veneessä täyttää paikkasi.* Mies nolasi naistaan toisten kuullen. Tosin ne nuoremmat miehet eivät tällä hetkellä kuulleet yhtään mitään, koska makasivat kajuutassa ja nukkuivat pois viinahöyryjään. Liekö hekään mitään ammatilaisia, vaikka väittivät olevansa, jos ryyppäävät itsensä merellä tuohon kuntoon. Kaikki miehen kaverit olivat samaa tasoa.

Nainen puri huultaan ja pysyi vaihi.

Rakkaus – avainsana ei mihinkään.

Tuuli virisi sen verran, että he pääsivät liikkeelle. Puolen tunnin kuluttua tuuli oli jo navakkaa. Se oli outo yhdistelmä, täydellinen helle, mutta viileältä tuntuva tuuli. Nyt vene kulki jo reippaassa kallistuksessa kunnan vauhtia. Ilmi selvästi mies nautti, koska nuoremmat miehet olivat poissa pelistä. Hän sai päteä ruorissa.

Kokemattomia miehiä viinan kanssa, nainen ajatteli. Hänen miehellään puolestaan oli sietokykyä ja kokemusta, se oli nähty.

Nainen aisti miehensä jännityksen, joka leijui ilmassa kuin merisumu. Se ei ollut adrenaliinin pumppaamaa intoa

ja kiimaa, vaan epävarmuuden tuomaa pelkoa. Epävarmuus tästä hetkestä ja epävarmuus tulevaisuudesta.

Naisen mielestä mies oli nyt erilainen kuin yleensä. Miehellä oli jotain mielessä. Ehkä.

Pitäisikö huutaa toiset kannelle. Uskallanko?

Nainen mietti miten miehet olivat ylipäättään saaneet veneen käyttöönsä.

Köyhyys – avainsana kaikkeen.

– Siksihän täällä ollaan, harjoittelemassa käännöksiä ja navigointia, mies huusi vaimolleen kuin arvaten toisen ajatukset. – Totutellaan veneilyyn ja kisapaikkoihin. Sitten osataan paremmin varsinaisessa kilpaveneessäkin.

Nainen nyökkäsi ja yritti hymyillä rohkaisevasti.

Vene kallistui aina käännöksissä, ja nainen väisteli puomia, kunnes vene taas saavutti tasaisemman kulun.

Sitten tapahtui se mitä nainen ei ollut edes osannut kuvitella. Jokin iski häntä päähän ja hän lensi veteen.

Purjeet läpsyttivät villisti.

Ensin hän ei ymmärtänyt mitään, hän oli syvällä kylmässä vedessä. Ajatukset selkenivät ja sitten iski paniikki ja vaistonvarainen tarve pelastautua, päästä pinnalle. Hän potki vettä ja pääsi kuin pääsikin pinnalle. Hän haukkoi henkeään ja pärski, päästä vuoti verta ja häntä pyörtytti.

Kipu oli lähes sietämätön.

Nainen pyöri ja sotki vettä ympärillään. Hän yritti huutaa, mutta sai vettä keuhkoihinsa ja oli tukehtua.

Hän näki, että vene oli useiden kymmenien metrien päässä, vain hänen miehensä oli kannella ja toiset ilmeisesti edelleen sammuneena kajuutassa. Mies käänsi venettä.

Vene lähestyi täysin purjein. Mies juoksi kannella puolelta toiselle ja veti köysistä.

– Heitä ankkuri! Tai pelastusliivit! nainen huusi.

Mies ei kuullut tai ei välittänyt.

Nyt heillä oli enää muutaman metrin välimatka.

Mies kumartui keulassa ja kurottautui iskeäkseen naista venekeksillä. Nainen näki kuinka hänen miehensä katsoi häntä suoraan silmiin ja irvistä. Katse oli sairas.

Nainen huusi, mies iski.

Teräskärki viilsi hänen otsaansa haavan ja vei korvasta palasen.

Nainen oli kauhuissaan ja yritti väistää.

Toinen isku meni ohi.

Sitten veneen pitkä, kiiltävän valkoinen kylki luisui sileänä naisen kämmeniä vasten kuin jättiläisvalas.

Näyttele kuollutta, nainen ajatteli. Nopeasti. Hän ei keksinyt muuta, epätoivoinen yritys. Hän sulki silmänsä ja antoi ruumiinsa painua veden alle. Vesi värjäytyi punaiseksi.

En jaksa enää, nainen ajatteli. Ilma loppuu keuhkoista.

Luottamus – pelkkä sana, ei muuta.

Naisen oli pakko nostaa päätään pinnalle saadakseen happea.

Veneen perä loittoni. Viisi metriä, kymmenen metriä. Mies ei enää palannut. Kuin varkain, vene lipui jo kaukana. Useita kymmeniä metrejä, sata metriä, toinenkin sata. Pullea iso valkoinen vene halkoi majesteettillisesti aaltoja.

Se olisi voinut olla kaunista katseltavaa.

Toisissa olosuhteissa.

Hänen päänsä painui taas veden alle.

Rakkaus – tätäkö se tarkoittaa?

2

MIES MENNEISYYDESTÄ

Siitä on nyt pari viikkoa kun minut tapettiin, tänään on muistotilaisuus ja minut poltetaan. Olenpa ainakin hetken paikkakunnan puheenaihe.

Ruben Waara kirosi mielessään äkillistä kuolemistaan, vaikka oli siinä koomisiakin piirteitä. Hän joutui selittelemään tapahtumaa ja hautajaisiaan. Tutuissa porukoissa oli pari päivää laskettu makaaberia leikkiä vakavasta asiasta. Uutinen kuolemasta herätti hämmennystä ja väärinkäsityksiä. Ajatus ennenaikaisesta poismenosta poukkoili Waaran korvien välissä ja otti muista vähäpätöisimmistä ajatuksista selvän kokonellsonin.

Mitähän psykiatri tähän sanoisi? Waara ajatteli ja yritti kiristää vauhtiaan, mutta juoksu ei nyt kulkenut, vaikka olttiin Märssanin metsäpoluilla lähellä kotia, tutuissa maisemissa. Silloin hän kuuli takaa juoksuaskelten ääniä ja kohta ohi juoksi punatukkainen nainen. Hyvä kunto, Waara ajatteli. Hän kiritti omaa juoksuaan ja yritti pysyä naisen vauhdissa. Heillä oli välimatkaa noin kymmenen metriä. Punapää kiristi vauhtiaan. Waarakin kiristi. Nainen vilkaisi taakseen ja lisäsi vielä kierroksia, nyt Waaran oli jo vaikea pysyä perässä. Mutta hän oli sinnikäs eikä halunnut antaa periksi. Tätä jatkui noin puoli kilometriä, kunnes täysin yl-

lättaen nainen äkisti pysähtyi ja kääntyi ympäri. Kädet olivat nyrkissä.

– Mitä helvettiä sinä minua seuraat, punapää kirosi.

Waara pysähtyi, hän oli vähällä menettää tasapainonsa ja keuhkot huusivat happea.

– Halusin pysyä vauhdissasi, anteeksi jos ymmärsit toisin, Waara takelteli ja nosti kädet pystyyn antautumisen merkiksi.

Nainen käännähti taas kannoillaan ja lähti jatkamaan juoksuaan.

– Helvetin helvetti, nainen manasi mennessään.

Waara kääntyi toiseen suuntaan ja lähti hölkötteleeseen Hangon keskustaa ja Itäsatamaa kohti. Välillä hän käveli, välillä juoksi ja otti lopulta juoksussaan lyhyen, parin sadan metrin loppukirin Regatta-hotellin kulmalta. Sitten hän taas käveli loppumatkan Itäsataman vierasvenelaitureille. Hän antoi hengityksensä tasaantua. Kaupunkialueella juokseva hikinen, läähättävä ja tukevasti keski-ikäinen mies oli Waarasta itsestäänkin tyhmä, lähes säälittävä näky. Ei olisi pitänyt juosta tänne.

Nyt hän ei päässyt pidemmälle. Keuhkoissa ja jaloissa ei ollut enää kapasiteettia ja onneksi laiturikin oli umpikuja. Edelleen raskaasti hengittäen Waara katseli edessään avautuvaa hankolaista saaristomaisemaa. Pari kallioluotoa, aallonmurtaja, saari ja sen takana aava meri. Vasemman puolen laiturilla oli veneiden bensa-asema ja vain kesäisin avoinna oleva suosittu Bryggan-laituriravintola. Juuri siellä Rea oli pari viikkoa sitten ilmoittanut poistuvansa yhteisistä maiseista, siis sekä Waaran elämästä että koko kaupungista. Ero oli tullut Waaralle puskiasta, täytenä yllätyksenä, vaikka jälkeensä ajateltuna hentoja viitteitä oli ollut, mutta Waara ei ollut osannut niitä tulkita. Ei tietenkään, suomalainen

perusmies, joka tuijottaa keskellä olevaa isoa kuvaa kun pitäisi katsoa reunoilla olevia pieniä yksityiskohtia. Rean lähtö osui sattumalta samoihin hetkiin hänen oman kuolemansa kanssa, vaikkei näillä asioilla voinut olla mitään yhteyttä.

Niinpä hän yhtäkkiä oli huomannut istuvansa aamulla yksin omakotitalonsa keittiönpöydän ääressä kahvikuppi nenänsä edessä, eikä vastapäätä ollut muuta kuin Italiasta tuotu mutteripannu ja naarmuuntunut leivänpaahdin, jonka kyljessä oli magneettikuva Reasta, kauniista tummatukasta. Hänen suuresta rakkaudestaan.

Waara ravisteli jalkojaan ja ajatuksiaan ja käänsi katseensa horisonttiin, edessä kauempana oli Itämeren Portiksi nimetty pienvenesatama, jonka yksityiset laiturit olivat täynnä isoja huviveneitä. Laiturilla oli muutama pieni huoltorakennus ja kauempana saunarakennukset, joista yksi oli edellisenä kesänä palanut. Saunojen takana aivan meren ääressä oli ravintolarakennus, jonka kiistatta paras puoli oli jumalaisen hieno maisema. Joka puolella satamaa oli juuri tänään poikkeuksellisen paljon veneitä, pieniä ja suuria, moottori-veneitä ja purjeveneitä.

– Eipä niitä muunlaisia ole olemassakaan, Waara mutisi.
– Pieniä ja suuria. Vähän kuin ihmisten murheet. Hetkeksi hänen ajatuksiinsa tunkeutui pari viikkoa sitten tapahtunut veneonnettomuus, jossa joku nainen oli hukkunut pudotuaan purjeveneeseen kannelta. Harvinainen tapahtuma siihen nähden kuinka helppoa onkaan pudota liukkaalta ja kaltevalta veneenkannelta, Waara pohdiskeli. Onkohan se vene jossain täällä?

Hän istahti laituripollarin päälle ja seurasi hetken yhteyslautan loputonta sahaamista mantereen ja saaren lyhyellä välillä. Lyhyt oli ollut Waaran juoksulenkkikin. Neljän kilometrin matka Östergårdinkadun asunnolta Märssanin ran-

nan kautta satamaan oli vienyt hetkellisesti voimat. Lihakset huusivat lepoa ja energiaa ja aivot fiksumpia ajatuksia.

– Niin lyhyt matka ja näin suuret vaikutukset, Waara puhui lihaksilleen.

– Mitä sanoit? laituriin kiinnitetyn ison purjeveneen kannella istuskeleva nainen kysyi saksaksi. Lipusta Waara päätteli veneenkin saksalaiseksi. Waara ei ollut huomannut naista ennen kuin tämä alkoi puhua. Valkoisein pukeutunut, vaaleatukkainen nainen, valkoisissa shortseissaan, valkoisen veneen kannella. Naama valkoisena. Arjalainen.

Naamiointi oli täydellinen. Joku kutsuu sitä stailaukseksi.

Waara ei vastannut, koska ei osannut selittää sen enempää saksaksi kuin englanniksikaan, että hän oli lenkin jälkeen omissa maailmoissaan ja puhui muutenkin aina silloin tällöin itsekseen ja ettei hän huvikseen tule laiturille läähättämään.

Mitä se sitä paitsi ketään kiinnostaisikaan mitä hän puuhasi.

Saksalainen purjehtijadaami oli kyllä varsin vetävän näköinen, sen Waara oli rekisteröinyt välittömästi. Puserossa pullotti sopivasti. Hän mietti hetken osaisiko kuitenkin sanoa saksaksi jotain näppärää, ei osannut. Durch, für, gegen, ohne, um, wieder... Hän tyytyi vain hymyilemään ja nyökkäämään naiselle.

Hyvä huomio tässä oli se, että hyvin nopeasti hän alkoi päästä tasapainoon itsensä kanssa, noin fyysisesti, henkisestä tasapainostaan hän ei ollut edelleenkään varma.

Hän käveli laiturilla muutaman askeleen ja katsahti vielä kerran taivaalle. Nyt jo korkeammalle noussut aurinko vakuutti, että älä huoli pieni ihminen – alkavasta päivästä tulisi helteinen.

Waraan katse lepäsi sataman maisemassa, joka oli kiistatta kaunis, ainutlaatuinen ja epäsuomalainen, siis epäsuomalainen siinä suomalaisuuden maalaisromanttisessa merkityk-

sessä. Tarkemmin sanottuna Waaran mielestä maisema oli kaunis vain jos ei katsonut laiturilta oikealle.

Hangan huvivenesataman ja makasiinirakennusten jatkeena oleva kallioinen merelle työntyvä niemi, Kuningattarenuori, oli peruuttamattomasti tuhottu, raiskattu. Jo konkurssiin ehtinyt rakennusliike oli murskannut puolet satamaa suojanneesta kalliosta tehdäkseen tilaa uusille miljööriasunnoille. Tasaista piti olla. Waaran mielestä suunnittelijan otsalohko oli tasainen. Jos joku rakentaa sataman suojaan paikkaan, niin miksi joku toinen menee räjäyttämään luonnon tarjoaman suojan. Hän ei ymmärtänyt. Kaupunki oli kehitysnäkymistä humaltuneena rakennuttanut alueelle viemäri- ja sähköverkoston ja jäänyt sitten odottamaan uuden asuinalueen syntymistä. Eipä ollut noussut asunnon asuntoa. Mitään muuta ei ollut tapahtunut kuin grynderin konkurssi, jäljelle oli jäänyt tyhjä sepelikenttä ja puolikas kalliovuoren möhkäle, sopimusepäselvyydet ja liuta valituksia kaikesta mahdollisesta sekä joidenkin hankkeessa mukana olleiden murskaantuneet toiveet.

Näkymä ja rakennushankkeisiin liittyvä tapahtumaketju oli surullinen, mutta Waara ei kuitenkaan halunnut näin helposti provosoitua eikä pilata päiväänsä arkkitehtuurikysymyksillä, ei varsinkaan näin kauniina hautajaispäivänään. Sitä paitsi hän hyvin tiesi vetävänsä yleensä liian nopeita johtopäätöksiä kaikista mahdollisista asioista ja varsinkin niistä, joista tiesi vain vähän. Mutkat suoriksi ja vauhdilla kaarteeseen, oli ollut Waaran motto jo pitkään. Joskus se oli toiminut, mutta yhtä usein hän oli tulkinnut asioita väärin ja joutunut sen vuoksi kärsimään. Niinpä hän antoi tuhotun maiseman levätä rauhassa.

Ajatuksissaan ja vaistonvaraisesti hän kosketti olkapään vanhaa ampumahaavaa. Aikoinaan juuri näissä kauniissa

maisemissa hän oli saanut pistoolin luodin olkapäähänsä ja rikkoontunut solisluu muistutti aina silloin tällöin kokemuksistaan. Viime aikoina Waara oli jostain syystä usein ajatellut vanhoja tapahtumia, eikä hän pitänyt kaikista muistoista.

Tosin hän oli myös hyvä unohtamaan, hän harrasti tietoista ikävien asioiden poistamista ajatuksistaan, koska siten hän raivasi tilaa hyvillä asioilla ja menetelmä auttoi kestämään todellisuuden. Herkkä mies suojeli itseään. Joku oli sanonut hänelle, että vanhat kipeät asiat pitää käsitellä, antaa itkun tulla. Pöh. Waara oli tiukasti toista mieltä. Hammasta purren leuka rintaan ja kohti uusia pettymyksiä.

Juuri nyt häntä eniten vaivasivat hänen omat hautajaisensa ja Rean poislähtö.

– Paskat. Nuori mies, vain reilusti viisikymppinen.

Omasta mielestään Waara oli ikäisekseen hyvässä kunnossa, hänellä ei ollut ylimääräisiä kiloja vyötäröllä ja nyrkkeilytreeni oli pitänyt lihakset ainakin jonkinmoisessa viireessä. Hän sukki tummaa lainehtivaa tukkaansa ja pyyhki jälkihikeä otsaltaan.

Laiturin päässä Waara yllättäen kohtasi pyörätuolissa istuvan vanhan tuttavansa, Risto Liintolan. Mies tuijotti suoraan häneen ja odotti, että hän tulisi lähemmäs.

Waara oli kuullut Liintolasta viimeksi kaksi vuotta sitten, kun oli lukenut Helsingin Sanomista koskettavan jutun kanttorista, joka oli kesken suorana televisioidun jumalanpalveluksen romahtanut urkujensa päälle ja antanut samalla mittavat, taivaalliset fanfaarit sairauskohtaukselleen. Sairaalassa syy oli selvinnyt nopeasti, paha aivoverenvuoto. Urkutaiteilijan kansainväliseen nousukiitton ehtinyt ura oli loppunut siihen paikkaan. Konsertit eri puolella maailmaa oli tietysti peruttu ja edessä oli pitkä ja raastava kuntoutumi-

nen. Waara oli lehdestä saanut selville senkin, että Liintola oli ostanut asunnon Hangosta ja aikonut viettää siellä ainakin kesänsä. Waara oli aina toivonut, että älymystö muuttaisi Hankoon, mutta hän ei pystynyt sijoittamaan kulttuurihenkilö Liintolaa siihen kastiin. Juttua lukiessaan Waara oli ajatellut, että voi paska, kohtaaminen olisi edessä ennemmin tai myöhemmin.

Nyt oli se hetki. Hän olisi kiertänyt Liintolan kaukaa, mutta ei voinut. Lihavoitunut kanttori istui pyörätuolissaan hänen edessään eikä väistänyt.

Luettuaan Liintolan sairastumisesta Waara oli ollut useita päiviä hämmentynyt, koska hän ei ollut tiennyt miten tuttavapöönneen tulisi suhtautua. Nytkin hänellä oli huono omatunto siitä, ettei ollut aikaisemmin ilmaissut mitenkään olemassaoloaan eikä tarjonnut apuaan. Toisaalta hän oli hyvin tietoinen siitä, ettei Liintolan kaltainen ihminen tarvitsisi sääliä.

He kättelivät ja vaihtoivat pinnallisesti kuulumiset. Liintolan suhtautuminen omaan vakavaan vammautumiseen oli ainakin ulospäin mutkattoman rehellistä ja suoraviivaista. Waara ajatteli, että se saattoikin olla paras tapa selviytyä kriisistä.

– Harmittaa vähän, että en ole pitänyt yhteyttä, Waara sanoi.

– Taidat olla sellainen, Liintola sanoi. – Epäsosiaalinen.

– Aina ei tiedä miten toisen sairauteen pitäisi suhtautua.

– Paras tapa on se, että morjestetaan kun tavataan. Puhutaan puuta heinää ja jatketaan elämää. Kuolleet kuopataan, muut jatkavat. Mutta enhän minä sentään ole vielä kuollut. Olen tosin osittain halvaantunut enkä tule toimeen ilman avustajaa, seksielämää ei ole, enkä urkujakaan voi enää soittaa näillä sormilla... mutta toisaalta onhan tässä kaikkea muuta, Liintola piti pienen tauon kuin miettiäkseen mitä

muuta hänellä oli, mutta jätti lauseensa kesken. Ei keksinyt.

Liintolan takana pyörätuolin kahvoista kiinni pitävä, hämmentyneen oloinen nuorimies ei tiennyt mihin katsoa.

Hetken piinaavan hiljaisuuden jälkeen Liintola jatkoi:

– Oletko vielä Rean kanssa?

– En, meille tuli ero, Waara vastasi lyhyesti, eikä jatkanut selitysociolla vaikka näki Liintolan sitä odottavan.

– Hyvä niin, pyörätuolimies sanoi ja tuijotti Waaraa tiukasti.

Liintolan avustaja virnuili itsekseen. Mikähän tuotakin naurattaa, omituinen tyyppi, Waara ajatteli. Hänestä avustaja oli tutun oloinen, mutta hän ei muistanut mistä yhteydestä.

Urkutaiteilija Liintolan Waara sen sijaan oli tuntenut jollakin tavoin jo vuosia, he olivat olleet ajoittain useastikin tekemisissä toistensa kanssa ja ystäväystyneet. Lopulta Liintolan vaimosta oli tullut heitä ikävällä tavalla yhdistävä ja erottava tekijä.

Kansainvälisen menestyksen kynnyksellä oleva nuori urkutaiteilija Risto Liintola ja hänen eksoottisen näyttävä avovaimonsa Tessa Liintola, oli Gloria-lehti kirjoittanut linnan juhlien kuvakavalkadissa.

Kerran Liintolan glögijuhlilla Waara oli tavannut tämän paljon kehutun vaimon ja jostain syystä oli tapahtunut se, mitä Waara ainakin vähän oli yrittänyt vastustaa, hän ja Tessa olivat lähentyneet. He viihtyivät toistensa seurassa ja tunsivat voimakasta vetoa toisiinsa. Monimutkaisen peittely-, juonittelu ja salailuvaiheen jälkeen Tessa oli lopulta vaihtanut tallia ja muuttanut Waaran luo. Sillä hetkellä Waaran ja Liintolan ystävyys oli lopullisesti tuhottu.

Tessan kertoman mukaan hänen avoliittonsa urkutaiteilijan kanssa oli ollut alusta alkaen myrskyisiä ja Liintola oli

melko pian osoittautunut väkivaltaiseksi paskiaiseksi. Tessa itsenäisenä naisena ei ollut tähän alistunut. Waara tiesi olleensa epäreilu ja suhde Tessaan oli ollut se kuuluisa viimeinen pisara kaverinsa rakoilevalle avoliitolle. Mutta Waara ei ollut siitä silloin riittävästi välittänyt. Hän oli ollut itsekäs ja niin umpirakastunut Tessaan, että se oli menoa, sokeaa rakkautta ja himoa. Myöhemmin Waara väitti itselleen, ettei hän ollut syyllinen eikä edes seuraus, hän oli ollut vain yksi palanen monimutkaisessa ihmissuhdeketjussa.

Joka tapauksessa Liintolan ylpeyttä oli pahasti loukattu. Mies oli kuitenkin urheasti niellyt katkeruutensa, eikä kolmio-draamasta ollut tehty sen isompaa numeroa. Tapahtumaa ei myöskään ollut revitelty edes naistenlehdissä, vaikka Liintola oli melko kuuluisa mies. Tessa ei ollut onneksi koskaan antanut yhtään haastattelua urkutaiteilijan avovaimona olemisesta, joten liiton kariutumista ei nytkään ollut syytä naistenlehdissä analysoida.

– Hyvä, että Rea jätti sinut. Tekisi mieleni sanoa, että siitä sait, Liintola sanoi.

– Sanoit jo.

– Maailmassa on sentään jotain oikeudenmukaisuutta, Liintola jatkoi tuimasti, piti sitten pienen tauon ja sanoi:
– Sinä et pysty elämään parisuhteessa. Hurmaat naisia, mutta lopulta he jättävät sinut.

– Anna jo olla, Waara sanoi.

He katselivat toisiaan.

– Ilmoittiko Rea sinulle, että kosketuksesi on alkanut inhottaa häntä, niin kuin Tessakin sinulle sanoi? Liintola ei antanut asian olla.

– Haista paska, Waara tuhahti.

Liintola hymähti ylimielisesti, sanoi jotain avustajalleen ja lähti rullailemaan kohti Regatta-hotellia. Avustajaa tun-

tui välikohtaus naurattavan erityisen paljon. Mies ei voinut peittää ivallista virnistystään.

Waara seiso i vielä hetken paikoillaan ja katseli Liintolan menoa, mies oli hänestä surullisen näköinen ilmestys. Kävi mielessä, että pitäisi juosta kiinni ja ehdottaa kahvikupillista Roxxissa, voisivat keskustella menneet puhtaaksi, tehdä rauhan, mutta Waara ei saanut jalkojaan liikkelle. Aivot eivät tuottaneet sellaista käskyä.

Hän käveli asfalttikentän poikki lähellä olevan rantaravintola Roxxin terassille. Paksuista tukeista tehdyt ruskeat penkit olivat vielä kosteat yöllisen sateen jäljiltä. Hän pyyhki itselleen kuivan kohdan ja kävi hakemassa sisältä aamiaisen. Kahvi, tuoremehu ja ruisleipä maistuivat aamulenkkin jälkeen. Sitten hän sytytti pikkusikarin. Tulitikulla, hitaasti nautiskellen, verkkaisesti. Vasta neljännellä tikulla onnistui. Tulitikkujen laatu oli oleellisesti huonontunut vuosien varrella. Hän tunsi pikkusikarin miedon aromin nenässään ja huokasi syvään. Täydellistä. Äskeinen juoksu tykytti vielä lihaksissa.

– Olet ainoa tietämäni tyyppi, joka lenkkeilee sikaritaskussa.

Se oli Juro Ek, viereisen pöydän vakioasiakas. Waara murahti vastaukseksi jotain, mistä ei saanut tolkkua. Hän ei sanonut ääneen, ettei hän ainakaan aloita päivänsä oluella niin kuin jotkut. Miehet hymyilivät toisilleen tuskin havaittavasti, ennemminkin sisäisesti. Ei pidä liioitella, tosi mies ei toiselle hymyile. Homoksi luulevat.

– Oikeat lenkkeilijät juoksevat aina jonkun reitin ja menevät sen jälkeen takaisin kämpille suihkuun, mutta sinä tullet suoraan baariin kahville ja tupakalle, Juro jatkoi.

Tähän teoriaan Waara ei löytänyt mitään lisättävää, näin hän se oli.

– Oletko lomalla? Juro kysyi.

– Paremminkin lomautettuna, jatkosta ei ole varmuutta, Waara vastasi. Iso kuljetusyritys oli lomauttanut hänet ajojärjestelijän tehtävästä tilausten äkillisen vähenemisen vuoksi. Kun ei ollut mitään muuta järjesteltävää, järjesteltiin henkilökunta pihalle. Tämä sopi Waaralle varsin mainiosti, olihan edessä pitkä kuuma kesä vapaana työajoista.

– Loma ja lama yhtä aikaa, Juro säesti.

Waara ei spekuloanut.

Juro oli Waaran tavoin noin viisikymppinen yksinäinen mies. Mies oli lyhyt mutta tanakka, päälaeltaan jo vähän kaljuuntunut. Leuassa oli parin päivän sänki ja nenällä muovikehyksiset pyöreät silmälasit. Jurosta ei oikein voinut ulkonäön perusteella sanoa kuuluiko hän duunareihin vai johtajiin. Juro oli positiivinen, utelias ja nokkela. Perustyömies, jolla ei ollut akateemista eikä mitään muutakaan koulutusta, mutta aimo annos tervettä järkeä, ja vielä isompi annos jääräpäisyyttä. Puheliasuutensa ja hyvän tilanetaajunsa vuoksi Jurolla ei ollut juuri lainkaan vihamiehiä, hän tunsu puolet hankolaisista ja toista puolta hän ei halunnutkaan tuntea.

Waaan ja Juron ystävyys oli perua raastuvanoikeuden odotussalista. He olivat molemmat olleet todistamassa satamassa tapahtunutta vakuutuspetosta. Rekkayrittäjä oli jättänyt autonsa siten, että se pääsi liukumaan esteettä satamaltaaseen. Waara oli ollut syyttäjän todistaja ja Juro syytetyn puolella. He olivat joutuneet odottamaan oikeuskäsittelyn alkua sen verran pitkään, että olivat tuttavoituneet vaikkakin olivat tapahtumista täysin eri mieltä. Kun tuomio oli julistettu ja rekkayrittäjä tuomittu vakuutuspetoksesta, oli Juro pyytänut Waaan oluelle ja selittänyt, että Waara oli ollut oikeassa, tuomittu oli tietoisesti järjestänut onnetto-

muuden ja yrittänyt saada vakuutusyhtiön korvaamaan vanhan auton. Mies oli ollut Jurolle velkaa ja tämä oli ollut puolustamassa omia saataviaan ja suostunut siksi valehtelemaan oikeudessa. Heidän välilleen oli tullut tiukka kiista juuri tästä moraalikysymyksestä. Waaran mielestä tuli puhua aina totta, Juro puolestaan väitti vain toteuttavansa lapsuuden oppejaan ja tarkoitusperäistä totuutta. Hänen lapsuutensa Viron selviytymisopit olivat Neuvostoliiton alaisuudessa olleet erilaisia kuin hyvinvoivan läntisen Suomen. Oli keinottelua, valehtelua ja epäreilua. Tämän moraaliongelman pohtimista he olivat jatkaneet nyt jo toistakymmentä vuotta.

Perinteinen hankolaisten turvapaikka, kahvilabaari Roxx oli kuin imuri, joka veti sisäänsä niin turistit kuin alkuasukkaatkin, kunhan vain päivä saatiin käyntiin. Matala, valkoinen puurakennus aivan huvivenestaman keskellä oli jonkinlainen merimieskapakka, jonka makkaraperunat ja hampurilaiset olivat monen mielestä reilua ruokaa. Waarankin mielestä Roxxin kahvi oli hyvää ja munkit tuoreita. Usein kesäiltaisain Roxxin terassilla soitti joku enemmän tai vähemmän kuuluisa trubaduuri tai parin miehen bändintapainen. Silloin olut oli varmasti paikan suosituin drinkki.

Viikko sitten pikkutunneilla Juro oli yrittänyt tuolilla seisten laulaa ravintolan hiljaiseksi. O Sole Mio tekoitaliaksi ei ollut toiminut, eikä kukaan ollut reagoinut esitykseen mitenkään, ehkä juuri siksi, ettei esitys poikennut mitenkään ravintolan yleisestä hälinästä. Kukaan ei ymmärtänyt, että tässä oli meneillään jotain elämää suurempaa. Portsari oli keskeyttänyt hyvin alkaneen session ja oli uhannut portti kiellolla, jos vielä laulettaisiin ja varsinkin jos seisottaisiin tuolilla. Waara oli katsellut tapahtumaa vierestä, mitä nyt oli ensin yllyttänyt toista laulamaan.

Tänään liikkeellä oli poikkeuksellisen paljon purjehtijoita verrattuna normaaliin keskiviikkoon. Perinteinen purjehduskilpailu Hangon regatta alkaisi ylihuomenna ja niinpä laitureihin tulisi kiinnittymään kymmeniä ellei satoja kisoihin osallistuvia veneitä, perjantai-aamuna kaiken tulisi olla valmiina. Peruslomailijoiden veneet saivat nyt tehdä kilpapurjehtijoille tilaa. Suurin osa laitureista oli varattu regatan käyttöön ja moni lomaveneilijä oli siirtynyt suosiolla seuraavaan kohteeseensa, Turun tai Tukholman saariston luonnonsatamiin. Kansainvälisen purjehduskilpailun lisäksi Hangon regatalla oli myös toinen merkityksensä, se merkitsi pääkaupunkiseudun nuorisolle jonkinlaisia kesäviikonlopun kokoontumisajoja. Casinon ympäristö täyttyisi loppuviikosta humalaisista nuorista, jotka eivät tienneet purjehdustapahtumasta yhtään mitään. Kaupunki puolestaan ei oikein koskaan tiennyt miten tähän nuorten kokoontumiseen pitäisi suhtautua. Pitääkö hyväksyä vai kieltää? Vai peräti kannustaa.

Waraan pohdiskellessa siivouskysymyksiä kaupungin puolesta hänen huomionsa kiinnittyi mustaan autoon, joka mateli Roxxin edessä. Ylisuuri ja ylikallis citymaasturi veti perässään traileria, jossa oli iso, puikulanmuotoinen purjeverene. Waara ei osannut sanoa veneen tyyppiä, 6mR tai joku muu numeroyhdistelmä. Ehkä kuitenkin perinteinen Louhi-luokan vene tai muu pienempi klassikkovene.

Kaunista katseltavaa, Waara ajatteli. Audi eteni hitaasti ja arvokkaasti, mutta epävarmasti kohti sivummalla olevaa venenosturia, kääntyi laajassa kaaressa ja alkoi peruuttaa. Kuski oli tuskaisen näköinen ja puristi rattia otsasuonet pullistuneina, ilmeisesti hän jännitti arvokasta lastiaan ja ajoi siksi poikkeuksellisen hitaasti. Vene oli liian suuri vetoautoon nähden. Jalankulkijat väistyivät auton edestä,

mutta loppumetreillä Audi-miehelle tuli pahoja kuljetusteknisiä ongelmia. Kentällä oli liikaa katselijoita, muita veneitä oli pitkin poikin ja hänen yhdistelmäajokkinsakin oli poikkeuksellisen pitkä. Waara seurasi mietteissään tilanteen kehittymistä, hän tiesi, että kaiken lisäksi Audi-mies peruutti yhdistelmänsä väärään paikkaan. Regattaa varren vesillelaskuun tuotu nosturiauto oli viereisen HSF:n ravintolarakennuksen vieressä eikä Roxxin edessä, jossa oli kiinteä, pienempi nosturi. Waara olisi itse laskenut veneen vesille jossain muualla ja purjehtinut laskupaikalta satamaan.

– Paljonkohan tuossa yhtälössä on rahaa kiinni: vetoauto, traileri, vene, tarvikkeet, huollot, nostot, Waara kysyi ääneen itseltään.

– Paljon, Juro kommentoi yksisanaisesti viereisestä pöydästä ja jatkoi: – Espoolainen.

Äänensävyssä oli vivahde, joka sisälsi myös mielipiteen ”espoolaisen” onnettomista ajotaidoista. Juro oli ammattikuski, pieni mies, mutta isojen rekkojen veteraani. Waara puolestaan oli rekkafirman entinen ajojärjestäjä, entinen työnjohtaja ja epäonnistunut entinen kuljetusyrittäjä. Hänellä oli siis Juron kanssa paljon yhteistä menneisyyttä. Olivatpa he ehtineet olla pariinkin kertaan töissä samassa kuljetusfirmassa. Pomo ja kuski.

– Hyvinhän se pärjää, Waara tyytyi sanomaan, vaikkei pitänyt tämän kaltaisesta kollegiaalisesta keskustelusta. – Voitahan sinä mennä ohjailemaan, annat sille merkkejä, niin olisi helpompi peruutella. Nythän se ei näe taakseen eikä hahmota etäisyyttä. Voit samalla kertoa, että hän on menossa väärään paikkaan veneensä kanssa.

– Minä en mene muita neuvomaan, Juro mutisi, hörppäsi lasistaan ja oli hetken hiljaa. Sitten hän jatkoi: – En tien-

nytkään, että kuulut kirkkoon. Sinusta oli hieno kuolin-ilmoitus Hangan Lehdessä, runo ja kaikki härpäkkeet.

Waaraa oli uhkailtu jo pari kertaa aikaisemmin. Ensin oli tullut sähköpostiviestejä ja sitten pari kirjettä. Niissä kaikissa oli kerrottu Waaran kuolinpäivä. Joku oli myös laittanut paikallislehteen kuolinilmoituksen, jossa oli kutsu muistotilaisuuteen hautausmaan kappeliin.

– Tilaisuus olisi juuri nyt, mutta vainaja istuu kahvilla Roxxin terassilla, Waara sanoi.

Waara kertoi Jurolle sopineensa poliisin kanssa, että hänen oli parempi olla menemättä siunaustilaisuuteen. Poliisi olisi kyllä paikalla. Seurakunnalta saadun tiedon mukaan joku oli yrittänyt varata kappelia ja papinkin, mutta kuolintodistus oli puuttunut. Myös ruumis puuttui.

– Sen täytyy olla joku sinun vanhoista tyttöystävistäsi. Vaikka se viimevuotinen tumma pakkaus, Rea.

– Miten niin viimevuotinen, oltiin me yhdessä jo useamman vuoden.

Juro Ek virnuili viereisessä pöydässä.

– Et siis pystynyt tyydyttämään häntä, Juro totesi kysyvä katse lukittuna tiukasti Waaraan.

– Et kai odota vastausta noin tyhmään kysymykseen?

– En.

– Ei hän ole tämän takana, varmasti ei, Waara tokaisi vähän turhankin napakasti ja tuli samalla paljastaneeksi, että Rean lähtö oli vieläkin arka aihe.

– Mihin hän on muuten hävinnyt? Kysyn nyt tosissani.

– Ei kuulu sinulle, Waara tokaisi. – Realla ei ole mitään syytä vihata minua.

– Niinhän sinä luulet, naisista ei koskaan tiedä, heidän loogiikkansa on erilainen kuin miehillä, monimutkainen ja arvaamaton. Naiset ovat kuin Tirlittan.

– Mikä Tirlittan?

Waara oli aina kiusaantunut kun puhuttiin hänen omistaan, tai muidenkaan naisjutuista. Hän ei sietänyt henkilökohtaisten tunteiden käsittelyä, ei ainakaan miesten kesken. Siksi hän halusi vaihtaa aihetta.

– Etkö tiedä, sinulla on aukko sivistyksessä, Juro sanoi.

– Oiva Paloheimon kertomus pienestä orpotytöstä. Minä samastuin häneen kun olen itsekin ollut pieni orpopoika Virosta.

– Vai niin, Waara oli hajamielinen ja antoi toisen olla äänessä.

– Tämä Tirlittan varastaa nälissään torilla tomaatin. Poliisit vievät hänet poliisiasemalle, jossa Tirlittan kysyy: ”Milloin minut hirtetään?” Sitten hän pakenee ystävällisen poliisin avulla ja löytää itsensä luuvaloa sairastavan rouvan luota.

– Luuvaloa?

– Niinpä, Juro jatkoi. – Sytytettyään vanhan rouvan talon vahingossa tuleen ja parannettuaan ohimennen rouvan luuvalon hän pakenee uudelleen. Lopulta Tirlittan liittyy sirkukseen, mutta kesken nuorallakävelyn hän huomaa isänsä yleisön joukossa, hänen tarkkaavaisuutensa herpaantuu ja hän putoaa ja joutuu sairaalaan. Tirlittanista tulee onnettomuuden vuoksi kuuluisa ja perhe saadaan jälleen kokoon. Luuvalosta parantunut rouva rakennutti sitten Tirlittanille uuden kodin tuhoutuneen tilalle.

– Miten tuo älytön juttu tähän liittyy? Waara kysyi.

– Koskaan ei saa vaipua epätoivoon, Juro opasti. – Voit löytää mistä vaan uuden naisen, vaikka parrakkaan naisen kiertävästä sirkuksesta.

Waara ei kommentoinut. Hän oli hetken hiljaa ja katseli ihmisvirtaa.

– Tämä häirikkö ei ole jättänyt mitään vaatimuksia, eikä

uhkauskirjeessäkään ole mitään muuta kuin se, että tulen kuolemaan tiettyinä päivinä, eikä minun tarvitse olla huolissani, kaikki on hoidettu.

– Se nainen ei ole ehkä saanut tarpeekseen? Juro sanoi.

– Saanut mitä, Waara kysyi, vaikka tiesikin Juron vastauksen etukäteen.

– Munaa.

Waara tiesi hyvin mihin keskustelu Juron kanssa aina johti, kysymys oli vain siitä, kuinka nopeasti mies vetää yhteyden seksiin.

– Freudilaisia perusasioita, Juro täydensi ja naurahti. Hän näki Waaran ilmeestä, että vitsit eivät juuri nyt kolahdelleet, joten hän sulki suunsa ja hymyili.

Omituinen virnuilija.

– Eksistentialifilosofiassa Jean-Paul Sartren mukaan vapaus on sama kuin mahdollisuus määritellä itsensä yhä uudelleen. Nythän sinulla on yhtä aikaa vapaus ja uudestisyntyminen, joten voit tehdä mitä tahansa, voit määritellä arvosikin uudestaan...

– Älä viitsi, Waara sanoi ja nousi lähteäkseen. – Mokomakin rannikkofilosofi kansakoulupohjalta.

Waara nousi ja poistui kahvilasta, hän lähti kävelemään kohti Hangonkylää ja mietti samalla saksalaista blondia veneen kannella. Olisiko sittenkin pitänyt mennä juttelemaan?

Siitähän olisi voinut kehkeytyä vaikka mitä, ehkä naisen aviomies oli matkustanut maitse Helsinkiin ja jättänyt vaimonsa pariaksi viikoksi Hankoon asumaan veneeseen...

Hän antoi ajatuksen kuolla.

Kesäinen Hanko valmistautuu regattaan. Ruben Waaralle järjestetyt hautajaiset harmittavat lähinnä vainajaa itseään, mutta pian idylli saa todellisiakin säröjä.

KANSAINVÄLISEN purjehdustapahtuman alla sattuu onnettomuus, varakkaan naisen epäillään hukkuneen. Toisaalla joku järjestää Ruben Waaralle melko kyseenalaisia jäyniä, ja kohta häntä koetetaan puoliväkisin värvätä veneen siirtopurjehdukselle Espanjaan. Enemmän häntä kiinnostaa, miksi pian kuolee kadonneen naisen tuttava.

Jotta soppa olisi täydellinen, Waaran ex-vävy-poika Janne ilmaantuu maisemiin, hänestä on aina harmia. Kun vielä *Tappotanssista* tuttu, elinkautista tuomiota välttelevä tappaja Lotta lomailee Hangossa ja vähät välittää kansainvälisestä etsintäkuulutuksesta, on idylli Hangossa mennyttä.

#kirja

WWW.KIRJA.FI

9 789513 190361

84.2

ISBN 978-951-31-9036-1